

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Cdo/19/2016
Identifikačné číslo spisu: 6712210254
Dátum vydania rozhodnutia: 13.02.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Elena Siebenstichová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:6712210254.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov 1/ H. G. a 2/ M. G., bývajúcich v D., zastúpených advokátkou Mgr. Nikoletou Oktavcovou, so sídlom vo Zvolene, Nám. SNP č. 70/36, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Pribinova č. 2, o zaplatenie náhrady škody a nemajetkovej ujmy s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 13 C 91/2012, o dovolaní žalovanej proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 5. mája 2015 sp. zn. 13 Co 233/2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 5. mája 2015 sp. zn. 13 Co 233/2015 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj len „odvolací súd“) uznesením z 5. mája 2015 sp. zn. 13 Co 233/2015 odmietol odvolanie žalovanej proti výroku rozsudku Okresného súdu Zvolen zo 17. júla 2014 č.k. 13 C 91/2012-161, ktorým bola žalovaná zaviazaná zaplatiť žalobcom do troch dní náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 1000 €. Rozhodnutie odôvodnil oneskoreným podaním odvolania [§ 218 ods. 1 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“)]. Vychádzal z toho, že rozsudok súdu prvej inštancie prevzala žalovaná 20. augusta 2014 a odvolanie bolo súdu prvej inštancie doručené 5. septembra 2014 (vzhľadom na to, že neobsahovalo časovú pečiatku, nespĺňalo podmienky prijatia elektronického podania podpísaného zaručeným elektronickým podpisom v zmysle § 6 ods. 3 vyhlášky Národného bezpečnostného úradu č. 136/2009 Z.z. o spôsobe a postupe používania elektronického podpisu v obchodnom a administratívnom styku). Pätnásťdňová lehota na podanie odvolania proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie uplynula v danom prípade 4. septembra 2014 (štvrtok). Odvolanie, ktoré bolo následne zaslané faxom, rovnako aj ďalšie odvolanie podané poštou vyhodnotil odvolací súd ako podané oneskorene.

2. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná. Žiadala, aby dovolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Namietala, že odmietnutím odvolania jej bola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Nesúhlasila so záverom

odvolacieho súdu, že odvolanie podala oneskorene (až 5. septembra 2014). V skutočnosti totiž odvolanie podala 4. septembra 2014 o 15:59 hod. elektronickými prostriedkami bez zaručeného elektronického podpisu. Vzhľadom na tento spôsob podania odvolania bolo na nej, aby odvolanie doplnila písomne do troch dní (v okolnostiach danej veci to znamenalo do 7. septembra 2014). Keďže koniec tejto lehoty pripadol na nedeľu, posledným dňom trojdňovej lehoty bol pondelok 8. septembra 2014. Odtlačok pečiatky pošty s týmto dátumom potvrdzuje, že žalovaná v uvedený deň doplnila svoje odvolanie.

3. Žalobcovia sa k podanému dovolaniu písomne nevyjadrili.

4. Dovolanie bolo podané 22. júna 2015. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie treba zrušiť.

6. Dovolanie je procesný úkon strany adresovaný súdu. Dovolateľ ním prejavuje vôľu vyvolať účinok spočívajúci v prelomení právoplatnosti napadnutého rozhodnutia a uskutočnení meritórneho dovolacieho prieskumu.

6.1. Dovolania podané do 30. júna 2016, v prípade ktorých podľa vtedy účinnej právnej úpravy nebol daný dôvod ani pre zastavenie konania [napríklad vzhľadom na nesplnenie osobitnej podmienky dovolacieho konania (§ 241 ods. 1 veta druhá O.s.p.)] ani pre odmietnutie dovolania [z niektorého dôvodu vyplývajúceho z ustanovenia § 243c O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. a/ až d/ O.s.p. (napríklad preto, lebo dovolanie bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému nebol tento opravný prostriedok prípustný)], vyvolali procesný účinok umožňujúci a zároveň prikazujúci dovolaciemu súdu uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

6.2. Tie dovolania podané do 30. júna 2016, v prípade ktorých bol podľa vtedy účinnej právnej úpravy daný dôvod na zastavenie dovolacieho konania alebo odmietnutie dovolania, tento procesný účinok nemali (porovnaj tiež I. ÚS 4/2011 a II. ÚS 172/03).

7. Zohľadňujúc vzájomnú koreláciu ustanovení § 470 ods. 1 CSP a § 470 ods. 2 CSP dovolací súd konštatuje, že nová právna úprava vychádza síce z princípu okamžitej aplikability procesnoprávných noriem (viď § 470 ods. 1 CSP), rešpektuje ale procesný účinok tých dovolaní uvedených v bode 6.1., ktorý zostal zachovaný aj po 30. júni 2016 (viď § 470 ods. 2 CSP). V dôsledku toho platí, že ustanovenia novej, od 1. júla 2016 účinnej, právnej úpravy o dovolaní a dovolacom konaní sa v prípade týchto dovolaní nemôže uplatniť v plnom rozsahu hneď od uvedeného dňa, v celej šírke a so všetkými dôsledkami. Úplná aplikabilita týchto ustanovení novej právnej úpravy sa uplatní až pri dovolaniach podaných od uvedeného dňa. Opačný záver by bol porušením právnej istoty a legitímnych očakávaní strán, lebo ten, kto konal na základe dôvery v platný a účinný zákon, nemôže byť vo svojej dôvere k nemu sklamaný [viď tiež závery vyjadrené v rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. PL. ÚS 36/1995].

8. Podľa právneho stavu účinného do 30. júna 2016 bolo dovolaním možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu iba vtedy, pokiaľ to zákon pripúšťal (viď § 236 ods. 1 O.s.p.). Dôvody prípustnosti dovolania proti rozsudku vymedzoval § 238 O.s.p. a proti uzneseniu § 239 O.s.p. Dovolanie bolo prípustné proti každému rozhodnutiu tiež vtedy, ak v konaní došlo k najzávažnejším procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p.

9. V danom prípade je dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu o odmietnutí odvolania žalovanej. Žalovanou podané dovolanie nesmeruje proti uzneseniu, ktoré by malo znaky tých uznesení

uvedených v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p., proti ktorým bolo dovolanie prípustné.

10. Dovolanie žalovanej by vzhľadom na vyššie uvedené bolo prípustné, iba ak v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ O.s.p. Dovolatelka procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. nenamietala a vady tejto povahy ani nevyšli v dovolacom konaní najavo.

11. Žalovaná tvrdí, že jej bola odňatá možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Pod odňatím možností pred súdom konať podľa tohto ustanovenia sa do 30. júna 2016 rozumel procesne nesprávny postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožnila realizácia jeho procesných oprávnení priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

12. Judikatúra najvyššieho súdu do 30. júna 2016 za prípad odňatia možnosti konať pred súdom považovala aj postup súdu, ktorý sa z určitého dôvodu odmietol zaoberať meritom veci (odmietol podanie alebo konanie zastavil alebo odvolací súd odmietol odvolanie), hoci procesné predpoklady pre taký postup neboli dané (viď napríklad R 23/1994 a R 4/2003, ďalej rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 14/1996, ale aj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 41/2000, 2 Cdo 119/2004, 3 Cdo 108/2004, 3 Cdo 231/2008, 4 Cdo 20/2001, 5 Cdo 434/2012, 6 Cdo 107/2012, 7 Cdo 142/2013, 3 Cdo 98/2015).

13. So zreteľom na vyššie uvedené dovolací súd skúmal, či odmietnutie odvolania žalovanej odvolacím súdom vykazovalo znaky procesného postupu odnímajúceho možnosť pred súdom konať.

14. Z ustanovenia § 204 ods. 1 O.s.p. vyplýva, že odvolanie sa podáva do 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje.

14.1. Podľa § 57 ods. 1 O.s.p. do plynutia lehoty sa nezapočítava deň, keď došlo k skutočnosti určujúcej začiatok lehoty.

14.2. Lehoty určené podľa týždňov, mesiacov alebo rokov sa končia uplynutím toho dňa, ktorý sa svojim označením zhoduje s dňom, keď došlo k skutočnosti určujúcej začiatok lehoty, a ak ho v mesiaci niet, posledným dňom mesiaca. Ak koniec lehoty pripadne na sobotu, nedeľu alebo sviatok, je posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň (§ 57 ods. 2 O.s.p.).

14.3. Lehota je zachovaná, ak sa posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť (§ 57 ods. 3 O.s.p.).

14.4. Podanie možno urobiť písomne, ústne do zápisnice, elektronickými prostriedkami alebo telefaxom. Podanie obsahujúce návrh vo veci samej alebo návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktoré bolo urobené elektronickými prostriedkami, treba doplniť písomne alebo ústne do zápisnice najneskôr do troch dní; podanie, ktoré bolo podpísané zaručeným elektronickým podpisom, doplniť netreba (§ 42 ods. 1 O.s.p.).

15. V danom prípade bol rozsudok súdu prvej inštancie doručený žalovanej 20. augusta 2014 (č.l. 176 spisu). Nasledujúcim dňom (21. augusta 2014) začala žalovanej plynúť pätnásťdňová lehota na podanie odvolania, ktorá uplynula 4. septembra 2014 (štvrtok). Nie je sporné, že žalovaná podala odvolanie elektronickými prostriedkami bez zaručeného elektronického podpisu do elektronickej podateľne súdu dňa 4. septembra 2014 o 15:59 hod. (č.l. 177 spisu). Zo spisu vyplýva, že žalovaná v súlade s § 42 ods. 1 O.s.p. odvolanie písomne doplnila v lehote troch dní. Koniec trojdňovej lehoty, v ktorej mala žalovaná písomne doplniť elektronicky podané odvolanie, pripadol na nedeľu 7. septembra 2014, preto posledným dňom tejto lehoty bol pondelok 8. septembra 2014. Údaje, ktoré pošta vyznačila pečiatkou na pripojenej obálke (č.l. 150 spisu) potvrdzujú, že žalovaná písomne vyhotovené odvolanie podala 8. septembra 2014 na poštovú prepravu. To v konečnom dôsledku znamená, že odvolanie žalovanej proti rozsudku súdu prvej inštancie bolo podané včas, v zákonom stanovenej lehote.

16. Najvyšší súd so zreteľom na uvedené konštatuje, že pokiaľ odvolací súd odmietol odvolanie

žalovanej ako oneskorene podané, odňal jej možnosť pred súdom konať.

17. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalovanej vyvolalo v danom prípade procesný účinok umožňujúci uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu.

17.1. Najvyšší súd konštatuje, že žalovaná opodstatnene uplatnila dovolací dôvod v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. a že takto uplatnený dovolací dôvod v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaný zároveň za dôvod na zrušenie napadnutého rozhodnutia (porovnaj napríklad sp. zn. 1 Cdo 345/2014, 2 Cdo 43/2012, 3 Cdo 98/2005, 4 Cdo 344/2014, 5 Cdo 101/2015, 6 Cdo 292/2013, 7 Cdo 500/2014, 8 ECdo 259/2014).

17.2. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 449 ods. 2 CSP).

17.3. Najvyšší súd v súlade s vyššie uvedenými ustanoveniami napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

18. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

19. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

20. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.